

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Виктория Светломирова Гацова

Висше училище по застраховане и финанси - София

на дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките”

в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.8. Икономика

Автор: д-р Ирена Бруквицка

Тема: Икономически аспекти на лечението на диабетно стъпало и отражението им върху системата на здравеопазването в Полша

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 816/12.12.2023 г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси, проф. д.ю.н. Борис Велчев, съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Икономически аспекти на лечението на диабетно стъпало и отражението им върху системата на здравеопазването в Полша“ за придобиване на научна степен „доктор на науките” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика.

Автор на дисертационния труд е д-р Ирена Бруквицка – кандидат към катедра „Финанси и застраховане“ на ВУЗФ.

Във връзка с процедурата д-р Ирена Бруквицка е представила следните документи:

- Дисертационен труд;
- Автореферат на дисертационния труд на български език и руски език;
- Справка за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на научната степен „доктор на науките“;
- Списък на научните публикации по темата на дисертационния труд;
- Резюмета на публикациите по темата на дисертацията;
- Пълните текстове на някои от публикациите по темата на дисертационния труд;
- Справка за приносните моменти в дисертационния труд;

- Автобиография;
- Превод от полски на дипломата за придобита образователна и научна степен „доктор“

Приемам посочените от д-р Ирена Бруквица 13 публикации по темата на дисертационния труд в нерелативирани научни издания. Кандидатката е представила и публикувана книга на базата на дисертационния труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“, която погрешно нарича „монография“.

2. Кратки биографични данни за кандидата

През 1996 година д-р Ирена Бруквица завършва обучението си за медицинска сестра и получава магистърска степен от Медицинската академия в Люблин, а през 2000 година придобива образователната и научна степен „доктор“ от Силезийския университет в Катовице. След като получава докторска степен по социология, тя става преподавател в Държавното висше професионално училище в Ярослав. В периода 2005-2015 година д-р Бруквица е директор на Института по здравеопазване. От 2022 година до момента работи като директор на университетското следдипломно обучение на медицински сестри и акушерки. В периода от 2004 до 2022 година д-р Ирена Бруквица е участвала в редица научни конференции.

Кандидатката безспорно има богат професионален и научен опит в сферата на здравеопазването и съответно в областта на проблематиката, засегната в дисертационния труд.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертацията на д-р Ирена Бруквица, която е теоретико-емпирично изследване, е с общ обем от 258 страници, като 20 от тях представляват списък с използваната литература.

Дисертационният труд се характеризира с логическа последователност при разгръщането на изследвания проблем. Той е структуриран в увод, три глави, обсъждане на резултатите, изводи, библиография, приложение и списък с таблици, фигури и графики. Препоръчвам на д-р Бруквица да включи заключение като основна структурна част на труда и в него да сложи обособените изводи. Налице е небалансираност в обема на главите - прави впечатление, че втората глава е много по-кратка (34 стр.) в сравнение с първата (100 стр.) и третата (70 стр.).

Използваната литература се състои от 300 литературни източници на различни езици, сред които редица монографии, студии, статии и онлайн източници, като немалка част от тях са от последните 5 години и се характеризират с актуалност. Броят на използваната литература е знак за желанието на автора да изследва сериозно и отговорно разгледания в дисертацията проблем. Представената теоретична информация в съчетание със задълбочените анализи в рамките на изложението свидетелстват за добрата осведоменост на д-р Ирена Бруквицка по отношение на изследваната от нея проблематика.

Положително впечатление правят прилежно оформените таблици, фигури и графики, които помагат за по-доброто структуриране и онагледяване на информацията.

Дисертацията съдържа следните задължителни елементи, посочени в уводната част – актуалност на изследвания проблем, основна цел, хипотези и изследователски методи. Липсват обект и предмет на изследване, както и изследователски задачи.

Дисертационният труд изпълнява поставената от д-р Бруквицка основна цел, а именно да разкрие тенденциите в полската система за отчитане на лечението и грижите за диабетици при лечението на синдром на диабетното стъпало (СДС). Авторът на дисертацията формулира три хипотези, които подлага на емпирична верификация в хода на изложението на труда, а за още по-задълбочено проучване на проблема издига и три допълнителни хипотези.

Първа глава на труда е посветена на изясняване същността на диабет тип II, представяне на причините за появата на заболяването и разглеждане на усложненията, произтичащи от него, каквото е диабетното стъпало. Тези проблеми са представени в икономически контекст от гледна точка на разходите за лечение както за здравната система, така и за отделните болели лица.

Във втора глава на труда са разгледани социално-икономическите загуби за лечение на диабетното стъпало. Представени са от икономическа гледна точка разликите между трите типа лечение - консервативно, хирургично и интердисциплинарно.

Третата глава, която е с емпиричен характер, представлява икономически и финансов анализ на ползите от лечение на диабетното стъпало в Полша. Направен е анализ на наличните данни по отношение на услугите, предоставяни в лечебните заведения в Полша. Представена е прогноза на броя на обезщетенията, които се предоставят по време на лечението на захарния диабет в Полша. Също така са разгледани лечебните процедури, които завършват с ампутации. Главата завършва с анализ на косвените и нематериалните загуби от лечението на диабетното стъпало.

Основните изводи, до които стига д-р Бруквицка в резултат от изследването, са ясно формулирани.

4. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Към материалите по процедурата е представена половин страница авторска справка за приносите на труда. Препоръчвам на д-р Бруквицка да състави по-подробен списък на приносните моменти и да ги формулира по-ясно и конкретно.

Приносите на дисертационния труд могат да се обобщят по следния начин:

- Систематизирана и анализирана е голяма по обем информация за диабет тип II и синдрома на диабетното стъпало в икономически контекст.
- Проведено е първото емпирично изследване в Полша, което разкрива значението на икономическите съображения при избора на лечение на диабетно стъпало.
- Резултатите от проведеното изследване и формулираните въз основа на тях изводи допринасят за вземането на информирани решения във връзка с лечението на диабетно стъпало.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

В списъка с публикациите по темата на дисертацията д-р Бруквицка е посочила 13 публикации в нереферирани научни издания. Всички 13 публикации по темата на дисертационния труд са в съавторство, като 10 от тях са на английски език, а останалите – на полски език. Към материалите по процедурата кандидатката е включила публикувана книга на базата на дисертационния труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“.

В справката за минималните национални изисквания д-р Бруквицка е посочила голям брой публикации, които не са по темата на дисертацията, като отново всички са в съавторство. Тази богата научна продукция е свидетелство за сериозния научноизследователски потенциал на д-р Ирена Бруквицка.

6. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Съгласно представените материали мога да направя извода, че д-р Ирена Бруквицка изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на научната степен „доктор на науките“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

7. Автореферат

Към дисертационния труд е приложен автореферат на български и руски език. Той е с обем от 30 страници и коректно отразява в сбит вид структурата и съдържанието на дисертационния труд. Препоръчвам на докторантката да добави съдържание и списък с приносните моменти на труда съгласно добрите академични практики.

8. Критични забележки и препоръки

Наред с достойнствата на труда имам няколко критични бележки и препоръки към дисертацията и представените към нея материали:

- В увода да се формулират обект и предмет на изследване, както и изследователски задачи.
- Съгласно добрите академични практики е необходимо в автореферата да се включи списък с приносите на дисертационния труд.
- Необходимо е по-прецизно да се представи информацията за публикациите по темата на дисертационния труд, тъй като в автореферата, в списъка с публикации и в справката с минималните национални изисквания има разминавания, които създават объркване.
- Научните публикации и техните резюмета са по темата на дисертационния труд, а не на хабилитационния, както на няколко места е написала д-р Бруквицка.
- Препоръчвам на д-р Ирена Бруквицка да направи и самостоятелни публикации, тъй като много голяма част от научната ѝ продукция е в съавторство.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни приноси и **отговаря** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че д-р Ирена Бруквицка притежава задълбочени теоретични знания и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди научна степен „доктор на науките“** на д-р Ирена Бруквицка в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.8. Икономика.

05.01.2024 г.

Рецензент:.....

(доц. д-р Виктория Гацова)